

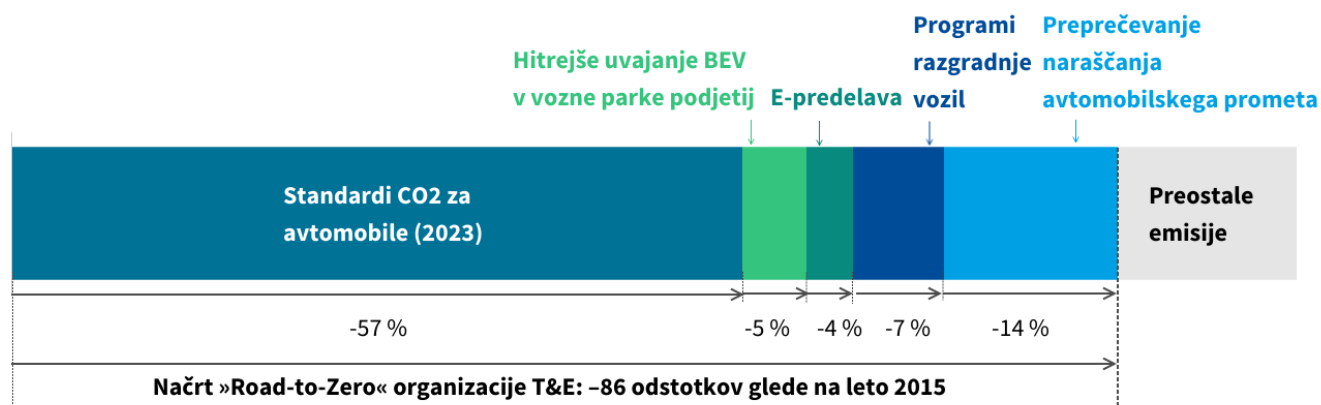
Povzetek

Čiste rešitve za vse: Načrt organizacije T&E za razogljčenje avtomobilov

Evropska komisija je napovedala cilj 90-odstotnega zmanjšanja emisij CO₂ na ravni celotnega evropskega gospodarstva do leta 2040. Za doseg tega cilja pa se ne smemo zanašati le na prodajo novih vozil, temveč moramo »očistiti« celoten vozni park. Načrt »Road-to-Zero«, ki so ga pripravili v organizaciji T&E, bi omogočil uresničitev podnebnih ciljev EU, hkrati pa bi zagotovil čiste in cenovno dostopne rešitve, s pomočjo katerih bi lahko vsi vozniki prenehali uporabljati okolju škodljiva vozila na fosilna goriva.

- Najpomembnejši ukrep za zmanjšanje emisij je trenutna uredba o emisijah CO₂ iz avtomobilov iz leta 2023, vključno s postopno opustitvijo uporabe motorjev z notranjim zgorevanjem do leta 2035, s katero se bodo emisije do leta 2040 zmanjšale za 57 odstotkov glede na leto 2015.
- Za postopno opustitev uporabe preostalih 73 milijonov motorjev z notranjim zgorevanjem na naših cestah do leta 2050 bodo potrebni dodatni ukrepi. Najučinkovitejši in cenovno najugodnejši možnosti sta razrez starih vozil z motorjem z notranjim zgorevanjem (in njihova zamenjava z baterijskimi električnimi vozili - BEV), sledi pa predelava tovrstnih vozil v električna.
- E-goriva so dražja in manj učinkovita od drugih možnosti, zato niso potrebna za zmanjšanje emisij CO₂ obstoječega voznega parka.
- Dodatna učinkovita ukrepa za zmanjšanje emisij v skladu s podnebnimi cilji EU sta hitrejša uvajanje baterijskih električnih vozil v vozne parke podjetij ter preprečevanje naraščanja avtomobilskega prometa z omejevanjem gradnje novih cest ali spodbujanjem drugačnih oblik prevoza.

Z načrtom »Road-to-Zero« se bodo emisije CO₂ iz avtomobilov do leta 2040 zmanjšale za 86 odstotkov

Zmanjšanje emisij do leta 2040 glede na leto 2015.

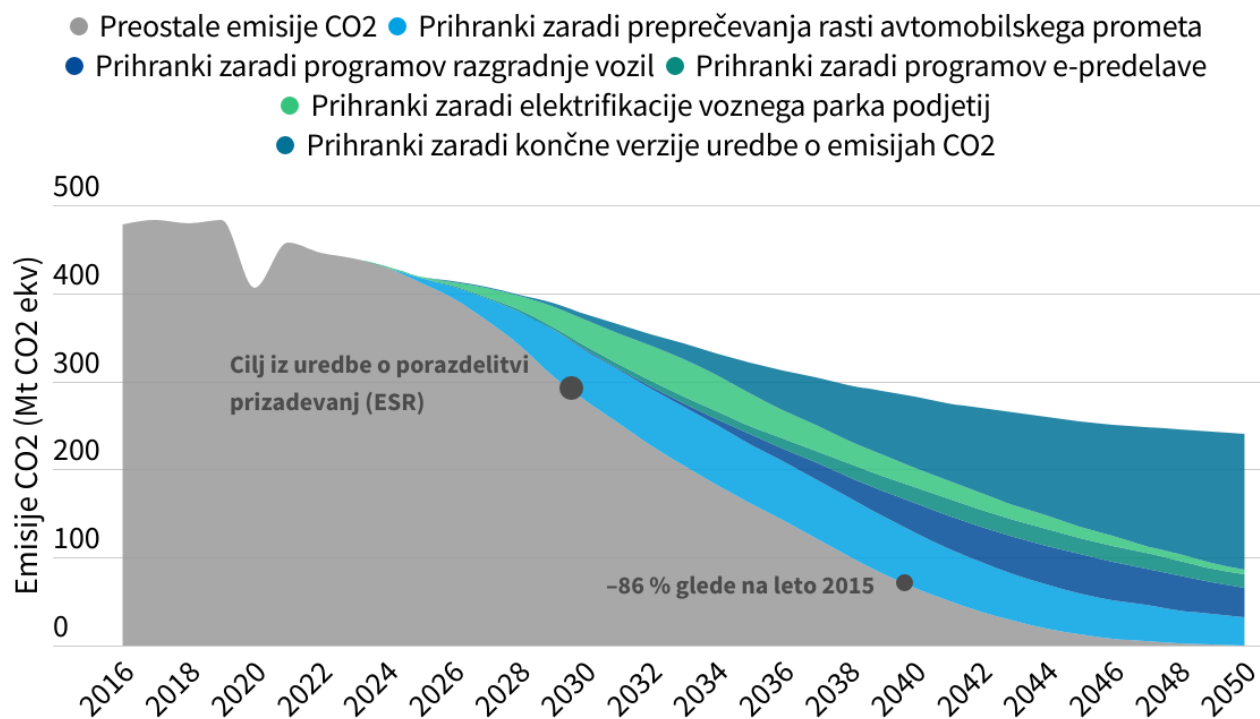
Zmanjšanje za 86 % glede na leto 2015 je v skladu s ciljem EU za leto 2040 (90-odstotno zmanjšanje glede na leto 1990).

Vir: Modeliranje emisij iz izpušne cevi za vozni park EU27 (T&E)

V tem poročilu je predstavljen časovni načrt organizacije T&E za razogljčenje avtomobilov. V njem najprej pokažemo, da je postopna ukinitvev vozil z motorji na notranje zgorevanje do leta 2050 ključen ukrep za razogljčenje avtomobilov. Vendar pa je treba dopolniti zakonodajne standarde CO₂ za avtomobile, da bo mogoče odpraviti emisije starega voznega parka vozil z motorji na notranje zgorevanje ter uresničiti evropski podnebni cilj zmanjšanja emisij v cestnem prometu za 86 % (v primerjavi z letom 2015), hkrati pa zagotoviti socialno pravičen prehod.

Poleg veljavnih standardov CO₂ za avtomobile, ki vplivajo na prodajo vseh novih avtomobilov, v poročilu analiziramo tudi učinke hitrejše elektrifikacije službenih avtomobilov in ocenjujemo možnosti za razogljčenje vozil z motorji na notranje zgorevanje, ki bodo v uporabi leta 2050, pri čemer upoštevamo programe razgradnje vozil v povezavi z alternativnimi načini mobilnosti in predelavo v električna vozila.

Načrt »Road-to-Zero« organizacije združuje različne čiste rešitve za doseganje podnebnih ciljev EU

Evropska komisija v oceni učinka cilja za leto 2040 navaja 86-odstotno zmanjšanje emisij v cestnem prometu do leta 2040.

Vir: Modeliranje emisij iz izpušne cevi za vozni park EU27 po modelu EUTRM (T&E)

Pospeševanje uvajanja električnih vozil v podjetjih

Za izpolnitev podnebnih ciljev EU je potrebno hitrejše uvajanje baterijskih električnih vozil, do leta 2030 pa morajo biti vsa nova vozila za vozne parke podjetij električna. Ker službena vozila prevozijo več kilometrov in ker podjetja hitreje menjajo svoj vozni park, je razogljčenje prodanih vozil za službene namene zelo učinkovito z vidika dodatnih prihrankov CO₂ in povečanja rabljenih baterijskih električnih vozil na trgu. Z uresničitvijo teh ciljev bi lahko letne emisije voznega parka do leta 2040 zmanjšali za dodatnih 5 odstotkov.

Postopna opustitev vseh preostalih vozil z motorji na notranje zgorevanje do leta 2050

Primerjava različnih alternativ kaže, da se je treba prednostno posvetiti programom razgradnje vozil ter t. i. e-predelavi - predelavi avtomobilov na fosilna goriva v električne avtomobile - saj sta to najprimernejša in najučinkovitejša načina za postopno ukinitvev preostalih vozil z motorji na notranje zgorevanje do leta 2050. Po drugi strani pa je uporaba e-goriv v avtomobilih okoljsko, gospodarsko in industrijsko neupravičena.

Programi, pri katerih se voznik odpove lastništvu avtomobila in se odloči za mobilnostni paket (javni prevoz in skupna mobilnost), bi bili dobra rešitev na

območjih z dobro razvito infrastrukturo za javni prevoz in aktivno mobilnostjo. Tovrstni programi bi lahko vključevali tudi subvencije za nakup novega električnega baterijskega vozila, za zakup v okviru sheme socialnega zakupa ali za nakup rabljenega električnega baterijskega vozila. Predelava vozil z motorjem na notranje zgorevanje bo predstavljala dodatno možnost za voznike z nizkimi dohodki in ljudi, ki zares potrebujejo avtomobil. Tako programi razgradnje vozil kot programi predelave vozil v električna bodo omogočili odstranitev vseh starih vozil z motorji na notranje zgorevanje iz voznega parka do leta 2050 ter zmanjšanje emisij za dodatnih 11 odstotkov do leta 2040. Ugotovitve kažejo, da je e-bencin najdražji za lastnike vozil, da povzroči višje emisije CO₂ v življenjskem ciklu in da ne bi zmanjšal onesnaženosti zraka v mestih. Najpomembneje pa je, da bodo e-goriva in vodik, potreben za njihovo proizvodnjo, potrebni v sektorjih, kjer je njihovo uporabo težko zmanjšati (npr. v letalstvu in ladijskem prometu), zato ni nobenega zagotovila, da bi bil e-bencin na voljo za avtomobile.

E-bencin je okoljsko, gospodarsko in industrijsko nesmiseln

	Kvantitativni kriteriji			Kvalitativni kriteriji			Povprečna ocena
	Skupni stroški	Emisije v življenjskem ciklu	Onesnaženost zraka	Spremembe uporabniške izkušnje	Nadgradljivost in druge vrste uporabe	Viri	
Razgradnja in mobilnostni paket*	Podatki niso na voljo	Zelo pozitivno	Zelo pozitivno	Zelo negativno	Pozitivno	Pozitivno	
Razgradnja in nova baterijska električna vozila	Pozitivno			Zelo pozitivno	Pozitivno	Zelo negativno	
Razgradnja in rabljena baterijska električna vozila	Zelo pozitivno	Pozitivno			Negativno	Negativno	
E-predelava	Zelo pozitivno	Pozitivno			Negativno		
E-bencin	Zelo negativno	Zelo negativno	Zelo negativno	Zelo pozitivno	Zelo negativno	Negativno	

*Mobilnostni paket bi vključeval druge načine prevoza, kot so javni prevoz, aktivna mobilnost ter souporaba električnih avtomobilov

Preostale emisije bi zmanjšali tako, da bi preprečili povečanje avtomobilskega prometa

Med letoma 2000 in 2018 se je število potnikov v avtomobilih v EU povečalo za približno 17 %, po pričakovanjih Evropske komisije pa se bo do leta 2050 povečalo za 20 %. Cilj načrta organizacije T&E je preprečiti to naraščanje uporabe avtomobilov, in sicer na tri različne načine: z ustavitvijo gradnje novih cest, s preusmeritvijo na javni prevoz in aktivno mobilnost v mestih ter s preusmeritvijo na železniški prevoz za daljše razdalje, modelirali pa smo tudi vpliv povečanja cen goriva na povpraševanje. Za nadaljnje zmanjšanje emisij bi bili ti ukrepi kombinirani z dodatnimi ukrepi za povečanje zasedenosti avtomobilov (npr. souporaba avtomobilov) in zmanjšanje porabe goriva (preusmeritev prodaje s športnih terenskih vozil na druga vozila). S temi ukrepi bi do leta 2040 zmanjšali emisije za dodatnih 14 %.

Ključna priporočila

1

EU mora ohraniti cilj postopne opustitve vozil z motorji na notranje zgorevanje do leta 2035.

2

Evropska komisija pripravlja novo pobudo za okolju prijaznejše vozne parke podjetij. Za hitrejšo rast prodaje baterijskih električnih vozil EU mora določiti cilj 100-odstotne prodaje tovrstnih službenih vozil do leta 2030, z vmesnim ciljem 50-odstotne prodaje do leta 2027.

3

Politične rešitve morajo biti osredotočene na obstoječi vozni park, zlasti na predelavo starih avtomobilov z motorji na notranje zgorevanje v električne ter na programe razgradnje vozil za gospodinjstva z nizkimi dohodki, vključno s podporo za trajnostno mobilnost (npr. javni prevoz, souporaba avtomobila) ali za novo ali rabljeno baterijsko električno vozilo, pri čemer se je treba izogibati neučinkovitim in dragim rešitvam, kot so e-goriva.

4

Evropska komisija bi morala prilagoditi svojo strategijo za leto 2040 in za starejši vozni park namesto e-goriv zagotoviti sheme razgradnje in e-predelave. Za hitrejšo opuščanje najstarejših vozil z motorji na notranje zgorevanje pri T&E predlagamo uvedbo omejitev prodaje ali prometa z rabljenimi vozili z motorji na notranje zgorevanje po določeni starosti. Nato bi morala Evropska komisija čim prej pripraviti novo uredbo EU o homologaciji za e-predelana vozila.

5

Potrebni so ukrepi za preprečevanje rasti uporabe avtomobilov, kot so omejevanje gradnje novih cestnih kapacitet, preusmerjanjem uporabe avtomobilov na druge načine prevoza ter povečanjem zasedenosti avtomobilov.

Dodatne informacije: [Celotno poročilo \(v angleščini\)](#)

Yoann Gimbert, analitik za

področje e-mobilnosti

yoann.gimbert@transportenvironment.org